

ARKIVVERKET
RIKSARKIVET

Samdok

samla samfunnsdokumentasjon

RAPPORT 2015

PRIORITERT OPPGAVE

PRIV Oppgave 1 - Privatarkiv - Høsting og langtidslagring digitale privatarkiv

Utarbeidet av
Arne-Kristian Groven og Ellen Røsjø

Rapportdato
22.01.2015

SAMDOK delprosjekt:	Prioritert oppgave:	SAK (ePhorte): 2013/22380	Dato:	Side: 1 av 3
Forfatter:	Tittel: Rapport 2015 – Privatarkiv - Høsting og langtidslagring digitale privatarkiv			

OPPGAVE 1	Privatarkiv - Høsting og langtidslagring digitale privatarkiv
Ansvarlig delprosjekt	<i>Delprosjekt Privatarkiv</i>
Arbeidsgruppens leder	Ellen Røsjø
Arbeidsgruppens medlemmer	<ul style="list-style-type: none">• Martin Ellingsrud (<i>Arbark</i>), Pål Mjørlund (<i>Fylkesarkivet i Oppland</i>), Stig Brunstad (<i>Bergen Byarkiv</i>), Torkel Thime (<i>Statsarkivet i Stavanger, Norsk olje- og gassarkiv</i>), Per Kristian Ottersland (<i>RA</i>), Ellen Røsjø (<i>RA</i>) – leder, Arne Kristian Groven (<i>RA</i>) – <i>fagressurs</i>, Rolf Petter Waage (<i>Stokke AS</i>) - <i>referanseressurs</i>
Målformulering	<p>I dag er det svært få arkivinstusjoner som tar imot digitalt skapte privatarkiv. Dette til tross for at bedrifter, organisasjoner og personer allerede gjennom flere tiår i stor grad har sluttet å skape arkiv på papir. Vi risikerer store hull i vår kollektive hukommelse fordi arkiv som skapes i dag ikke blir ivaretatt. Vi trenger å se på:</p> <ul style="list-style-type: none">• depotets mottak av digitalt (skapt) arkivmateriale• hvordan sikre kvaliteten og ektheten til materialet som mottas• teste egnethet til utvalgt verktøystøtte/programvare<ul style="list-style-type: none">○ Kopieringsverktøy for fil- og mappestrukturer, e-post○ SIARD som verktøy for bevaring av databaser○ Konvertering av e-post med mer med Archivemataica,• ta uttrekk fra faste, etablerte systemer som finnes hos arkivskaper <p>Mål 2015: Verktøy og metode for høsting er prøvd ut i minst 4 -5 forskjellige institusjoner. Evalueringsrapport og anbefalinger foreligger</p>
Sammendrag	<p>Oppstart ble forsinket pga at budsjettfordeling ikkje var klar.</p> <p><i>Tiltak:</i></p> <ol style="list-style-type: none">1. Deltakende depotinstitusjoner har forpliktet seg til pilot.2. Konkrete arkivskapere er valgt ut.3. Forarbeid for uttesting av metode/verktøy <p><i>Arbeidsgruppa har hatt tre møter og fortsetter arbeidet sitt i 2016.</i></p>
Vedlegg	Møtoreferater 9.6., 13.10., 27.11.
Oppfølging 2016	<ol style="list-style-type: none">1. Metode og verktøy prøves ut i 4-5 institusjoner (31.04.)2. Privat bedrift er referanseinstitusjon for innføring av sak-/arkivsystem3. Evalueringsrapport og anbefalinger utarbeides (15.06.)4. Workshop der metodikken deles med fagmiljøet (sept.) <p>Intern oppfølging: Det vil bli utviklet en produksjonsløype i Riksarkivet i samarbeid med andre som jobber med privatarkiv.</p> <p>Riksarkivet vil i tillegg vurdere å lage en løsning der arkivskapere på eget initiativ kan laste opp eget arkivmateriale (årsmeldinger, foto etc.) til depotinstitusjoner de har avtale med. Disse vil da kunne overføre og vedlikeholde sitt eget historiske arkiv på en nettløsning. En slik løsning bør kunne utprøves i 2016.</p>

SAMDOK delprosjekt:	Prioritert oppgave:	SAK (ePhorte): 2013/22380	Dato:	Side: 2 av 3
Forfatter:	Tittel: Rapport 2015 – Privatarkiv - Høsting og langtidslagring digitale privatarkiv			

Oppstart ble forsinket pga at budsjettfordeling ikkje var klar. Første møte kom derfor i stand i juni.

Status:

Tre ulike typer programvare-verktøy skal testes ut:

- En programvare som heter Archivematica. Denne dekker mottaksprosessene i henhold til OAIS-standarden, hvor mye er automatisert og brukeren på enkelte punkter i prosessen gjør visse valg eller legger inn ulike type bevaringsmetadata. Input er vilkårlige fil-/mappestrukturer, som i verktøyet blir gjenstand for ulike tester og valideringer før visnings- og arkivformater genereres automatisk i henhold til definerte konverteringsregler.
- Programvaren AtoM, eller Access to Memory, som er en depot/visnings-/gjenfinningsomgivelse, integrert mot Archivematica.
- Programvaren SiardSuite som brukes ved bevaring av relasjonsdatabaser.

Status pr. tidlig januar 2016 er at:

- SiardSuite er klar for videre utprøving hos Fylkesarkivet i Oppland, Bergen byarkiv, Arbark og Riksarkivet.
- Archivematica er installert hos Fylkesarkivet i Oppland, Bergen byarkiv og Riksarkivet, mens Arbark inntil videre har valgt å leie Archivematica-tjenester.
- Fylkesarkivet i Oppland og Bergen byarkiv har også installert AtoM, men har begge støtt på ulike utfordringer knyttet til integrasjonen med Archivematica.

Veien videre:

Vi har valgt å se oppgavene i prosjektet fra fire ulike perspektiver:

- 1) Installasjon av systemer og infrastruktur
- 2) Produksjon av uttrekk fra digital kilde
- 3) Lagring
- 4) Tilgjengeliggjøring

Dette vil danne en mal for sluttrapporteringen.

Oppfølging vil være som følger:

Punkt 1:

Prosjektdeltagerne har i varierende grad lykkes med installasjonen av Archivematica og AtoM. Dette skyldes flere forhold, blant annet ulik/manglende kompetanse blant deltakerne, ulike sikkerhetskonfigurasjoner m.m.

Prosjektet har følt behov for å undersøke mulighetene for ekstern bistand (til kompetanseheving) for å få teknologiene Archivematica og AtoM til å fungere optimalt i samspill, forut for at piloter kjøres på det utvalgte arkivmaterialet.

Dette kan innbefatte direkte brukerstøtte/konsulenthjelp fra noen med dyp kompetanse på disse systemene, samt felles kursdeltagelse for å få partene opp på omtrent samme kompetansenivå.

Punkt 2:

Følges opp slik:

- Bygge opp felles kompetanse på Archivematica, hvis nødvendig med ekstern bistand.
- Bygge opp felles kompetanse på SiardSuite, hvis nødvendig med ekstern bistand.
- Kjøre piloter, det vil si teste ut verktøyenes velegnethet på de utvalgte casene og dokumentere dette.
- Det er enighet i gruppa om at et av sluttproduktene i prosjektet også er en veiledning som gjør at flere kan bevare digitale privatarkiv og å gjøre dem i stand til å hente inn materiale selv.

SAMDOK delprosjekt:	Prioritert oppgave:	SAK (ePhorte): 2013/22380	Dato:	Side: 3 av 3
Forfatter:	Tittel: Rapport 2015 – Privatarkiv - Høsting og langtidslagring digitale privatarkiv			

Vi har allerede, høsten 2015, kjørt noen enkle eksempler gjennom Archivematica i fellesskap, men ulike behov vil ganske sikkert dukke opp nå de ulike partnerne skal gjennomføre dette på egenhånd.

Punkt 3:

Archivematica har mulighet for integrasjon mot et utvalg, men vi kommer ikke til å benytte noen av disse i prosjektet.

I slike tilfeller lagrer Archivematica informasjon i lagringsformatet, AIP i OAIS-rammeverket, på en fil og mappestruktur.

Samspill fra Archivematica mot ESSArch vil muligens bli utredet eller omtalt.

Punkt 4:

- Bygge opp felles kompetanse på AtoM, hvis nødvendig med ekstern bistand.
- Evaluere AtoMs velegnethet som visningsomgivelse og dokumentere dette.